

Tájékoztató

a HUPX Zrt. által üzemeltetett Közzétételi Honlap használatáról villamosenergia-termeléshez kapcsolódó kiesések esetén

I. Bevezetés

1. A [REMIT](#)ⁱ alapján 2011. december 28. napjától, vagyis a rendelet hatályba lépésétől áll fenn a piaci szereplők kötelezettsége a bennfentes információk közzétételére vonatkozóan. Az elmúlt öt évben a gyakorlatban számos változás történt, ezek közül kiemelkedik hazánkban a [közzétételi honlap](#) létrehozása, melyet a HUPX Zrt. 2014. január 1. napjától működtet, így téve lehetővé a bennfentes információk közzétételét egy központi platformon, ami az átláthatóságot is elősegíti.

2. A másik fontos változás, hogy az ACERⁱⁱ a [REMIT Vhr.](#)ⁱⁱⁱ 10. cikke alapján 2017. január 1. napjától gyűjti a bennfentes információk platformokról az ott közzétett bennfentes információkat a szolgáltatók által erre a célra biztosított hírcsatorna igénybevételével.

3. A bennfentes információk közzétételével kapcsolatosan jelen tájékoztató mellett a Hivatal támogatja az ACER által kiadott iránymutatásainak^{iv} a figyelembe vételét is a közzététel során, amelyek nyilvánosan hozzáférhetőek az [ACER REMIT-portálján](#).

4. Jelen tájékoztató célja, hogy a villamosenergia-termeléshez kapcsolódó kiesések esetén nyújtson segítséget a közzététel megtételéhez. Kieséssel kapcsolatos közzététel minden olyan közzététel, ami olyan bennfentes információra vonatkozik, amely a villamos energia termelésére, tárolására, fogyasztására, átvitelére vagy szállítására szolgáló létesítmények kapacitására és használatára vonatkozik, beleértve az e létesítmények tervezett vagy nem tervezett rendelkezésre nem állását is. Vagyis nem csak műszaki hiba esetén szükséges a közzététel, hanem minden olyan esetben, amikor valamilyen oknál fogva nem biztosítható a rendelkezésre állás az adott létesítménynél.

II. A közzétételi honlap használata

5. A villamos energiáról szóló 2007. évi LXXXVI. törvény 114/D. § (1) bekezdése alapján az a piaci szereplő, amelyet a REMIT 9. cikk (1) bekezdése alapján a Hivatal vesz nyilvántartásba, a REMIT 4. cikk (1) bekezdése szerinti kötelezettségének a bennfentes információk a HUPX Zrt. által működtetett közzétételi honlapra történő feltöltésével tesz eleget.

6. A közzététel formátumának egységesítése érdekében az ACER-nek a REMIT Vhr. alapján kiadott, az [adatjelentéssel kapcsolatos kézikönyve](#)^v (a továbbiakban: MoP) tartalmaz egy listát a közzététel pontos adattartalmáról, külön a villamosenergia-piaccal és külön a földgázpiaccal kapcsolatos kiesések vonatkozásában (1. ábra), illetve egy harmadik listát az egyéb, nem kiesés típusú bennfentes információk közzétételére.

1. ábra - a közzététel adattartalma villamosenergia-piaccaal kapcsolatos kiesés esetére

Kieséssel kapcsolatos közzététel
1. Közzététel azonosítója
2. Esemény státusza
3. Kiesés típusa
4. Esemény típusa
5. Közzététel időpontja
6. Esemény kezdő időpontja
7. Esemény záró időpontja
8. Mértékegység
9. Kieső kapacitás
10. Rendelkezésre álló kapacitás
11. Beépített kapacitás
12. Kiesés oka
13. Megjegyzés, kiegészítő információ
14. Tüzelőanyag
15. Egyensúlyozási régió
16. Érintett létesítmény / egység neve
17. Érintett létesítmény / egység EIC kódja
18. Piaci szereplő megnevezése
19. Piaci szereplő kódja

7. Ahhoz, hogy a piaci szereplők felmérhessék a mindenkori keresletet és kínálatot, és megérthessék a nagykereskedelmi ár ingadozásának okait, az szükséges, hogy egyenlő mértékben hozzáférjenek a rendszer fizikai állapotára és hatékonyságára vonatkozó információkhoz. A bennfentes információk REMIT szerinti közzétételének ezért elsődleges indoka, hogy a bennfentes információ birtokában lévő piaci szereplő a többi piaci szereplőt is olyan helyzetbe hozza, mint amilyenben ő van, így biztosítva a tisztességes verseny feltételeit. Amikor a közzététel megvalósítása során kérdések merülnek fel, ezen elvek alapján kell a piaci szereplőknek a közzétételi gyakorlatukat kialakítaniuk.

8. A MoP valamennyi pont esetében részletesen tárgyalja, hogyan kell a kitöltés során eljárni. A továbbiakban a közzétételi honlap alapján tárgyaljuk a problémásabb pontokat. A közzétételi honlap főoldalán a hírfolyam látható (2. ábra) a piaci szereplők közzétételeinek kivonatával, ahol a „tovább” feliratra kattintva megjelenik a közzététel maga (3. ábra).

2. ábra – a közzétételi honlap hírfolyama

The screenshot displays a news feed with three entries, each containing event details, the responsible company, and technical specifications.

- 2018. ÁPRILIS 22. 05:18**: Capacity change at Mátrai Erőmű Zártkörűen Működő Részvénytársaság (A0000091L.HU). Event type: Production unavailability. Affected asset: Unit 2. Unavailable capacity: 22 MW. Cause: Breakdown boiler operation. Uncertainty: +/- 2 h.
- 2018. ÁPRILIS 21. 21:07**: Fire protection maintenance at MVM GTER Gázturbinás Erőmű Zártkörűen Működő Részvénytársaság (A0000141O.HU). Event type: Production unavailability. Affected asset: Lőrinci Gas turbine power plant. Unavailable capacity: 170 MW.
- 2018. ÁPRILIS 21. 00:58**: ST Vacuum system failure of Kiszpesti Erőmű at Budapesti Erőmű Zrt (A0012165A.HU). Event type: Production unavailability. Affected asset: Kiszpest PP. Unavailable capacity: 48.3 MW. Cause: ST Vacuum system failure.

3. ábra – a közzététel megjelenítése felugró ablakban

The pop-up window displays the following details for the event:

- Placi szereplő megnevezése**: Mátrai Erőmű Zártkörűen Működő Részvénytársaság
- Placi szereplő kódja**: A0000091L.HU
- Esemény státusza**: Aktiv
- Kiesés típusa**: Nem tervezett
- Esemény típusa**: Termelés kiesése
- Érintett létesítmény / egység**: III. blokk
- Érintett létesítmény / egység EIC kódja**: 15X-MVM-----B
- Mértékegység**: MW
- Kieső kapacitás**: 220
- Rendelkezésre álló kapacitás**: 0
- Beépített kapacitás**: 220
- Kiesés oka**: Nem tervezett
- Esemény kezdő időpontja**: 2017.02.28. 00:00
- Esemény záró időpontja**: 2017.03.01. 23:00
- Megjegyzés, kiegészítő információ**: Kazánüzemi zavar
Bizonytalanság: 6 óra
- Tüzelőanyag**: Barnaszén/Lignit
- Egysúlyozási régió**: 10YHU-MAVIR----U

1. Közzététel azonosítója

9. A közzétételi honlapon a közzététel fejléce tartalmazza a közzététel azonosítóját. Az azonosító két részből áll, a közzététel sorszámából és a közzététel verziószámából. A verziószám azt jelenti, hogy amennyiben az aktuális közzététel kapcsolódik egy korábbi közzétételhez, annak frissítése, akkor ezt jelezni kell, és így a rendszer folytatólagos sorszámmal látja el az azonosítót, így megkönnyítve a közzététel előzményeinek visszakövetését. A 4. ábrán látható, hogy az azonosító végén egy háromjegyű szám (006) szerepel, ez jelenti a közzététel verziószámát, az első közzététel szerepel „001” számmal, az első frissítés „002” számmal és így tovább, a „006” tehát ebben az esetben az ötödik frissítést jelenti.

4. ábra – a közzététel fejléce

Piaci szereplő megnevezése	MVM GTER Gázturbinás Erőmű Zártkörűen Működő Részvénytársaság
Piaci szereplő kódja	A0000200M.HU
Esemény státusza	Aktív
Kiesés típusa	Nem tervezett
Esemény típusa	
Érintett létesítmény / egység	2017.02.27. 13:41:17 - MVM GTER Zrt.-----011604_006
Érintett létesítmény / egység EIC kódja	GT2 meghibásodása
Mértékegység	
Kieső kapacitás	
Rendelkezésre álló kapacitás	3600000
Technikai kapacitás	3600000
Technikai kapacitás	3600000
Kiesés oka	GT2 meghibásodása, üzemzavara
Esemény kezdő időpontja	2017.02.13. 21:58
Esemény záró időpontja	2017.03.31. 23:59
Megjegyzés, kiegészítő információ	GT2 meghibásodása, üzemzavara
Egységnyitartási zóna	39X50EONTRADE00B

2. Az esemény státusza

10. Az MoP alapján háromféle elfogadott értéke van az esemény státusza mezőnek, amit a Közzétételi honlapon meg lehet adni: aktív (active), törölt/visszavont (dismissed), és inaktív (inactive). A mező célja, hogy arról adjon tájékoztatást, az adott esemény mennyire tekinthető relevánsnak a piac szempontjából.

11. Az alapbeállítás, hogy az esemény aktív státuszú, vagyis az esemény éppen történik, vagy a jövőben fog megtörténni.

12. A hibás státusz esetében a közzététel által érintett eseményt törölték vagy visszavonták, illetve frissítették. Amennyiben az eseményt törölték vagy visszavonták, kötelező az esemény státusza mezőt hibás megjelölésre átállítani, hogy egyértelmű legyen a piac számára, hogy az esemény nem fog bekövetkezni. Amennyiben frissítés történt az esemény részleteiben, nem szükséges a státuszt módosítani, viszont előzményként hozzá kell kapcsolni a korábbi közzétételt a későbbihez.

13. Az inaktív státuszmegjelölés arra a közzétételre használható, amelynél az esemény már lejajlott. Használata nem kötelező. Ha az esemény lejajlott, akár az aktív megjelölés is fenntartható az adott közzétételnél, mert ilyenkor látható, hogy az esemény már megtörtént, így nem kell vele a továbbiakban számolni a piacon.

3. Közzététel időpontja

14. Az egyes közzétételek esetében kiemelkedő szerepe van a közzététel időpontjának is. A közzétételi honlap automatikusan jeleníti meg a közzététel időpontját, nincs szükség azt külön feltüntetni, a piaci szereplőnek azt kell tehát csak eldöntenie, mikor kerül sor a feltöltésre.

15. Mivel a REMIT 4. cikke konkrét határidőt nem tartalmaz, a piaci szereplőnek kell megítélnie, hogy mikor hozza nyilvánosságra az adott bennfentes információt, hogy a „kellő időben” kitételnek megfeleljen.

16. A leglényegesebb eleme a közzététel időpontjának a megválasztásában, hogy amíg nem kerül sor a bennfentes információ közzétételére, vagyis ezáltal bennfentes jellegének megszüntetésére addig arra az információra a bennfentes kereskedelem tilalmára vonatkozó rendelkezések alkalmazandók (REMIT 3. cikk).

17. Az ACER REMIT-re vonatkozó iránymutatása alapján eltérő szabály hiányában a lehető legrövidebb időn belül, de legkésőbb egy órán belül kell a közzétételnek megtörténnie, kivéve azt az esetet, ha a REMIT 3. cikk (4) bekezdésében vagy a 4. cikk (2) bekezdésében található kivétel alkalmazására sor kerül, ezekben az esetekben viszont soron kívül tájékoztatni kell a Hivatalt és az ACER-t is a kivétel alkalmazásáról.

18. Ha az információt a közzétételi honlap mellett máshol is megjelenítik, akkor az adattartalomnak a különböző helyek tekintetében konzisztensnek kell lenni.

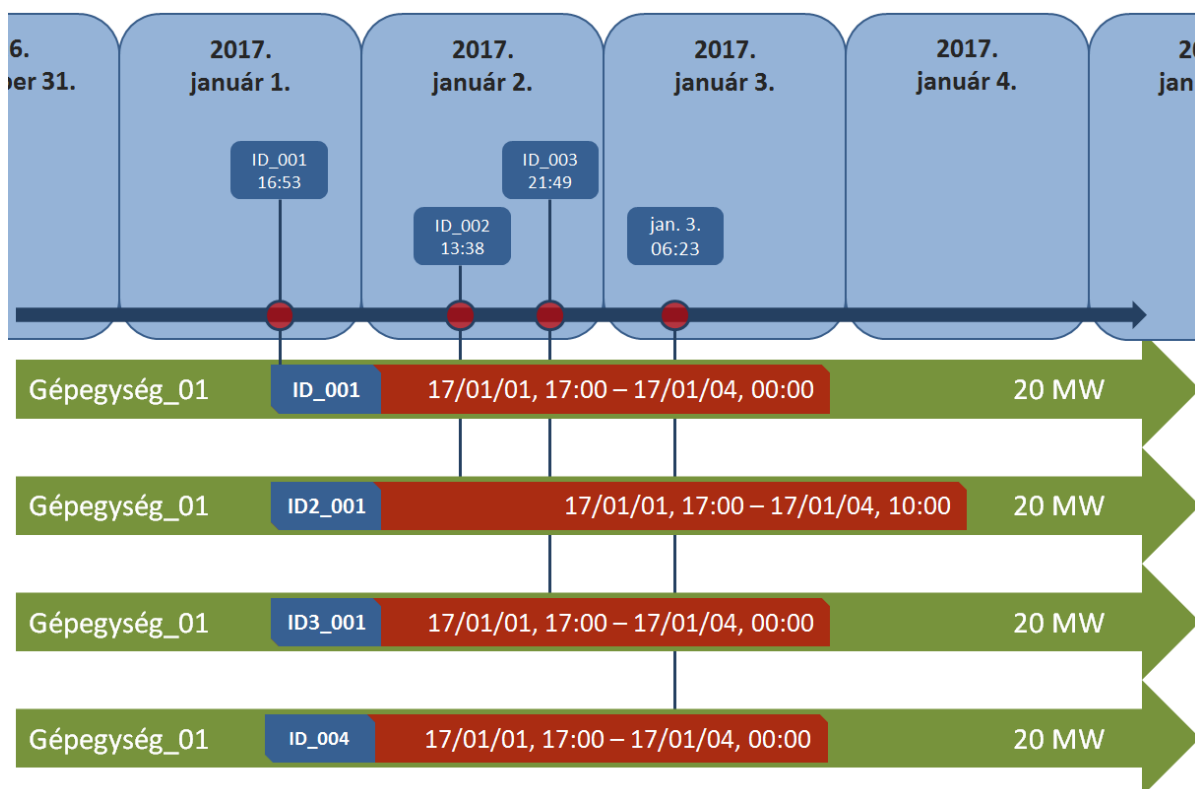
4. Esemény kezdő és záró időpontja

19. Mire a közzététel időpontját megválasztja a piaci szereplő, addigra arról már döntést kellett hoznia, hogy a közzétételben a kiesés időtartamára vonatkozóan milyen tájékoztatást ad. Alapvetően percre pontosan kell megadni az esemény kezdő és záró időpontját, ez alól csak akkor lehet kivételt tenni, ha az esemény bizonytalansága miatt ilyen pontos meghatározás nem lehetséges, akkor a legközelebbi órához lehet kerekíteni.

20. Kiemelten fontos, hogy olyan eseményeknél, ahol a bizonytalanság az idő előrehaladtával csökken vagy időközben megváltozik, akár a kezdő időpont (ha még nem következett be) akár a záró időpont, a piaci szereplő köteles frissíteni a korábbi közzétételt. Ilyen esetben a közzététel azonosítója pontban leírtak szerint kell egymáshoz kapcsolni az egyes közzétételeket. Amennyiben az eredetileg tervezetthez képest egy órát meghaladóan változik akár a kezdő- akár a záró időpont, azt frissített közzétételben kell megjelenítenie a piaci szereplőnek. Nem minősül megfelelő közzétételnek, ha egy korábbi közzététel „Megjegyzés, kiegészítő információ” rovatában „frissítik” az eseménnyel kapcsolatos változásokat.

21. Ahogy az 5. ábrán látható, egy adott gépegység nem tervezett kiesésekor az esemény első közzététele tartalmaz egy kezdő és egy záró időpontot. Miután a záró időpont többször is változik, a közzétételekre kötelezettnek frissíteni kell a korábbi közzétételt (ID_001, ID_002 stb.), ahol a kezdő időpontként mivel ugyanarról az eseményről van szó, a korábbi időpontot kell megjelölni (5. ábra), a változás csak a záró időpontot érinti. Így a piaci szereplők össze tudják kapcsolni a különböző közzétételeket egy eseménnyé.

5. ábra – Egy esemény **helyes** közzététele változó záró időponttal

22. Nem megfelelő tehát az a közzététel, ha a közzétételre kötelezett ugyanazt a kiesést a változó záró időpont miatti ismételt közzétételkor az aktuális közzététel időpontjától, új közzétételi azonosítóval tölti fel, ebben az esetben ugyanis a piaci szereplőket félrevezetheti az új közzététel. Amennyiben a kezdő időpont változik, akkor, annak érdekében, hogy az esemény egyszerűen beazonosítható legyen, a korábbi közzététellel össze kell kötni, ilyenkor a kezdő időpont változik a közzétételben. Ha később a záró időpont is változik, akkor a korábbiakban leírtaknak megfelelően kell eljárni.

23. Az esemény záró időpontjaként azt az időpontot kell megadni, amikor a gépegység befejezi a felterhelést. A felterheléssel kapcsolatos részletes információkat a II. 7. pont tartalmazza.

24. Amennyiben a rendelkezésre álló kapacitáshoz nem kapcsolódik felterhelés, de a termelő kapacitása elérhető a piac számára, úgy ezt az információt kell megfelelően közzétenni, vagyis ilyenkor azt az időpontot kell az esemény záró időpontjaként megjeleníteni, amikortól a teljes kapacitás újra elérhető.

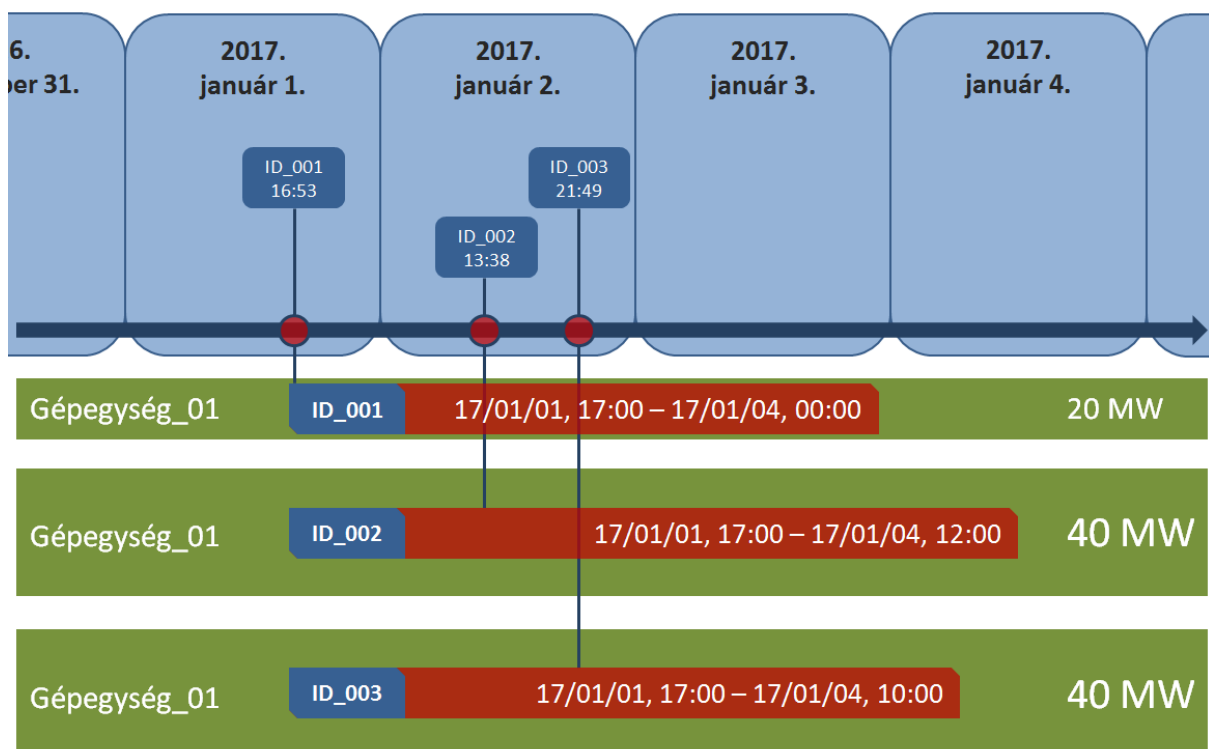
5. Kieső kapacitás, rendelkezésre álló kapacitás

25. Az esemény időtartama mellett a kapacitásváltozás mértéke szintén kiemelkedő jelentőséggel bír a közzétételben. Ebben az esetben is a piaci szereplőnek legjobb tudomása szerint kell meghatározni a kieső kapacitás mértékét, ami alapján aztán a kieső kapacitás mértéke is megadható. Mivel ez a három fogalom szorosan összefügg egymással, az itt megjelenített értékeknek összhangban kell lenniük egymással. A közzététel során javasoljuk figyelembe venni a Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal [tájékoztatását a villamosenergia-termeléshez és fogyasztáshoz kapcsolódó kapacitás-kiesések közzétételi kötelezettségének alsó határáról](#).

26. A kapacitásokra vonatkozóan három adatot kell megadni, mindegyik esetében MW a mértékegység, erről az MoP rendelkezik. Kieső kapacitásnak az az elszámolási pontra vonatkozó eredő betáplált teljesítmény minősül, ami az esemény hatására nem áll rendelkezésre, nem elérhető a piac számára (nettó teljesítmény), míg értelemszerűen a rendelkezésre álló kapacitás az, amit az esemény nem érint (nettó teljesítmény). Beépített kapacitásnak az a gépkapcsos kiadható teljesítmény minősül, amit az erőművi gépegység normál működési körülmények között, a vonatkozó biztonsági előírások figyelembe vételével folyamatosan kiadni képes (bruttó teljesítmény).

27. Hasonlóan az esemény időtartamában bekövetkezett változások közzétételéhez, a kieső kapacitás mértékének változását is közzé kell tenni, amennyiben ugyanarról az eseményről van szó, akkor a frissítésre vonatkozó szabályok szerint, vagyis ugyanazzal a közzétételi azonosítóval, soron következő verziószámmal megjelölve kell a módosult értéket megadni. Mivel az ACER által megadott adattartalom nem dinamikusan követi a változásokat, ezért ilyenkor a frissítésnél kezdő időpontként az eredeti közzétételben megjelölt időpontot kell megadni és a kieső kapacitás mértékét kell módosítani, ha egyben a záró időpont is módosul, akkor azzal együtt (6. ábra).

6. ábra – Kieső kapacitás változásának **helyes** közzététele változó záró időponttal

6. Közzétételek frissítésének gyakorlata

28. Amennyiben változik a korábban közzétett információ tartalma, piaci szereplőnek kell meghoznia azt a döntést, hogy az információ közzététele befolyásolná-e a többi piaci szereplőt az ügyletkötésre vonatkozó döntésükben, ennek megfelelően kell gondoskodnia arról, hogy közzéteszi-e az adott módosult információt, figyelembe véve a REMIT 3. cikkében megfogalmazott bennfentes kereskedelemre vonatkozó tilalmakat is.

29. Dönthet tehát úgy a piaci szereplő, például, ha egy kiesés esetében két nappal korábban kiderül, hogy a záró időpont változni fog, hogy ezt az információt nem azonnal teszi közzé, hanem csak egy későbbi időpontban – esetleg amiatt is, hogy eldőljön nem lesz-e további változás az esemény kapcsán –, de ilyenkor ez az információ a közzétételig bennfentesnek minősül, így sem ő nem használhatja fel, sem másnak át nem adhatja vagy mást nem buzdíthat arra, hogy ez alapján kereskedjen.

7. Felterhelés, illetve leterhelés megjelenítése a közzétételben

30. Abban az esetben, ha az erőmű jellegéből fakadóan a felterhelés vagy esetlegesen a leterhelés hosszabb időszakot vesz igénybe, amikor az elérhető kapacitás folyamatosan változik, a közzétételi honlapon a piaci szereplőnek az időszak végén elért kapacitást az alábbiak szerint javasolt megjeleníteni.

31. Felterhelés esetén, a kiesés kapcsán az esemény záró időpontjának a felterhelési időszak végét jelöli meg a piaci szereplő és a „Megjegyzés, kiegészítő információ” rovatban megjeleníti azt az időszakot, ami alatt a felterhelésre sor kerül.

32. Leterhelés esetén, a kiesés kapcsán az esemény kezdetének a terhelés csökkentésének az időpontját jelöli meg és a „Megjegyzés, kiegészítő információ” rovatban megjeleníti azt az időszakot, ami alatt a leterhelésre sor kerül. Kieső kapacitásként ilyen esetben azt a teljes mennyiséget kell megadni, ami a leterhelés végén nem áll majd rendelkezésre.

33. Amennyiben az eredetileg tervezetthez képest egy órát meghaladóan változik az ütemterv, azt frissített közzétételben kell megjelenítenie a piaci szereplőnek.

34. Amennyiben a fel- vagy leterhelés pontos menetrendje, ütemterve ismert, azt szintén a „Megjegyzés, kiegészítő információ” rovatban kell megjeleníteni. Ezekben az esetekben is a cél az, hogy a piac tisztában legyen azzal az információval, hogy adott időpillanatban mekkora a rendelkezésre álló kapacitás a piacon. Nem szükséges közzétenni olyan menetrendet, aminek olyan a bizonytalansági szintje, hogy annak közzététele inkább megtévesztő lenne. Ilyen esetben javasolt a frissítés használata (lásd II. 6. pont)

8. A kieséssel érintett létesítmény vagy egység megnevezése

35. A kieséssel érintett létesítmény vagy egység megnevezésénél a legkisebb önmagában értelmezhető termelőegységet kell megjelölni. Ha a létesítmény több különböző termelőegységből áll, akkor a kieséssel érintett valamennyi termelőegységre vonatkozóan (pl. blokk, gépegység) külön-külön kell megtenni a közzétételt, nem elegendő az adott létesítmény (erőmű) megnevezése.

9. Megjegyzés, kiegészítő információ

36. Ugyan a kiesésekre vonatkozó közzétételek esetében a lényeges információkat nem a „Megjegyzés, kiegészítő információ” rovatban kell közölni, ettől függetlenül az itt leírtak hasznos kiegészítői lehetnek a közzétételnek, amik további információval látják el a piacokat a kieséssel kapcsolatosan.

37. Eredeti közzététel esetében itt lehet részletesebben kitérni például a kiesés indokára vagy megjeleníteni a kieséssel kapcsolatos bizonytalansági intervallumot. Frissítés esetében pedig ebben a rovatban szükséges kitérni arra, hogy milyen indokkal és melyik rovatban

történt változás a korábbi közzétételhez képest. Így például, ha változás történik az esemény záró időpontjában, akkor a megjegyzésben szükséges feltüntetni: „változás az esemény záró időpontjában, az alábbi indokok miatt”. Ugyanígy, ha például a kiesés típusát az üzemviteli szabályok alapján nem tervezett kiesésnél (váratlan esemény) az eltelt idő okán tervezett kiesésnek minősítik, akkor ezt megjegyzésként szükséges rögzíteni: „üzemviteli szabályok miatt a kiesés típusa nem tervezettből tervezett státusba került”.

III. A közzététellel kapcsolatos belső folyamatok megszervezése

38. A REMIT maga nem tartalmaz ugyan előírást arról, hogy piaci szereplő milyen módon szervezze meg a bennfentes információ közzétételével kapcsolatos tevékenységét, illetve hogyan dokumentálja azt, ugyanakkor a Hivatal kifejezetten hasznosnak ítéli meg az olyan hatékony üzleti folyamatok kialakítását, ami lefedi a közzététel teljes folyamatát, tartalmaz ellenőrzési nyomvonalat, és biztosítja a szükséges információk visszakereshetőségét. Ez biztosítja a megfelelő átláthatóságot a piaci szereplő számára, ugyanakkor azt is lehetővé teszi, hogy szükség esetén a Hivatal által lefolytatott eljárásban a REMIT-nek való megfelelést igazolja.

IV. Összefoglaló

A piaci szereplő a közzététel során tehát akkor jár el helyesen, ha az ő rendelkezésére álló bennfentes információt a piac számára is követhető módon közzéteszi (ezzel megszüntetve bennfentes jellegét), így teremtve meg annak lehetőségét, hogy a piac további szereplői is a szükséges piaci információk birtokában tudjanak döntést hozni arról, hogy kívánna-e nagykereskedelmi energiaterméket venni vagy eladni az adott piaci körülmények között.

Elérhetőség:

Amennyiben a tájékoztató tartalmával kapcsolatosan kérdés merülne fel a remit@mekh.hu címen várjuk szíves megkeresésüket.

ⁱ REMIT: A nagykereskedelmi energiapiacok integritásáról és átláthatóságáról szóló 1227/2011/EU parlamenti és tanácsi rendelet

ⁱⁱ ACER: Energiaszabályozók Együtműködési Ügynöksége – Agency for the Cooperation of Energy Regulators

ⁱⁱⁱ REMIT Vhr: A nagykereskedelmi energiapiacok integritásáról és átláthatóságáról szóló 1227/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 8. cikke (2) és (6) bekezdésének végrehajtására irányuló adatszolgáltatásról szóló 1348/2014/EU Bizottsági végrehajtási rendelet

^{iv} ezek különösen:

1. Guidance on the application of Regulation (EU) No 1227/2011 of the European Parliament and of the Council of 25 October 2011 on wholesale energy market integrity and transparency - 4th Edition, utolsó frissítés: 2018. 03.22.;

2. Questions & Answers on REMIT;

3. Manual of Procedures on transaction data, fundamental data and inside information reporting;

4. FAQs on REMIT Fundamental Data and Inside Information

^v MoP: Manual of Procedures on transaction data, fundamental data and inside information reporting (MoP on data reporting)